

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)
I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

ПРИНЦИПИ СИМУЛЯЦІЙНОГО ТРЕНІНГУ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Пахольчук Т.М., Усачова О.В., Сіліна Є.А., Дралова О.А., Конакова О.В.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. У сфері освіти симуляційні технології докорінно перетворюють процес опанування інформації, що дозволяє представити її в якісно іншій формі, створюючи ефект включеності в навчальне середовище. [1].

Симуляційний тренінг дозволяє отримувати клінічний досвід у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта; об'єктивно оцінити досягнутий рівень майстерності; забезпечити необмежене число повторів при відпрацюванні навички; тренуватися у зручний час, незалежно від роботи клініки; відпрацьовувати дії при рідкісних і загрозливих для життя патологіях; знизити стрес при перших самостійних маніпуляціях; навчитися працювати в команді; провести самоаналіз своїх психологічних якостей і професійних вмінь; отримати об'єктивну оцінку власного ступеня підготовленості у різних сферах медичних знань і вмінь. Не менш важливим є розвиток так званих нетехнічних навичок — здатності приймати рішення, лідерських та організаторських якостей, навичок командного спілкування і підтримки та ін. [4. с.69-71].

Мета роботи: проаналізувати можливість використання принципів ідео задачі тренінгу у викладанні дисципліни на кафедрі дитячих інфекційних хвороб.

Основна частина

На кожному практичному занятті зі студентами 6 курсу викладачі прагнуть якомога ближче наблизити майбутнього лікаря до реальної ситуації, що реалізується як при першому контакті з хворою дитиною та її батьками або опікунами, так і при вирішенні питання щодо обстеження та складання плану лікування, а в подальшому реабілітації та профілактики інфекційного захворювання. Однією з найбільш поширених активних форм проведення практичних занять на кафедрі є ідео задачі гра. Завдяки наявності на кафедрі фото- та відео задач ідео задачі гра дає можливість викладачу незалежно від наявності в клініці відповідних пацієнтів змодельовати складний або рідкісний випадок. Не очікуючи на подібний випадок в медичній

установі викладач має змогу демонстрації та відпрацювання вмінь та навичок згідно ситуації, тобто розміщення студентів в реалістичних ситуаціях з наданням негайного зворотного зв'язку на прийняті ними рішення та дії. Це покращує набуття необхідних навичок. Особливо це актуально для відпрацювання навичок при рідкісних або критичних випадках. Складний або невдалий етап студент може відпрацьовувати неодноразово, відточуючи свої навички до досконалості.

Такі програми моделювання ситуацій не тільки сприяють поліпшенню особистих професійних навичок і їхньої оцінки, але і дають можливість навчитися злагодженої роботи в команді, і дозволяють викладачу оцінити готовність студентів зданої теми.

Висновки: впровадження комп'ютерних технологій, таких як: фото-, ідео задачі, є важливими принципами симулятивного тренінгу що використовується при викладанні дитячих інфекційних захворювань.

Література

1. Алексєєнко А.П. Філософсько етичні виклики симуляційному навчанню в медицині /Симуляційне навчання в системі підготовки медичних кадрів: матеріали навч.-метод. Конф. Присвяченої 212 річниці від дня засвоєння ХНМУ (Харків,30 листопада 2016р.)/кол.авт. — Харків:ХНМУ,2016. — 188с. (с.9-12).

2. Організація симуляційного навчання у ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України” /М. М. Корда, А. Г. Шульгай, А. А. Гудима, С. Й. Запорожан. Сучасні підходи до вищої освіти в Україні (з дистанційним поєднанням ВМ(Ф) НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку: матер. ХІУ Всеукр.наук.-практ.конф.з міжнар.участю присвяченої 60-річчю ТДМУ (Тернопіль, 18-19 трав.2017р.): у 2т./Терноп.держ.мед.ун-т імені І.Я.Горбачевського. — Тернопіль : ТДМУ,2017. — Т.2.—392с. (С.69-71).

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ТА БІОЛОГІЧНА ФІЗИКА»

Пономаренко Н.С., Кнігавко В.Г., Зайцева О.В., Бондаренко М.А., Морозова О.М.

Харківський національний медичний університет

Вступ. В Харківському національному медичному університеті на кафедрі медичної та біологічної фізики метод «Кейс-технології» впроваджено в навчальний процес з метою набуття студентами комунікативних здібностей та професійних компетентностей.

Основна частина. Відомо [1-3], що суть методу «Кейс-технології» полягає в використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються аналітичним «кейсом») для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень студентами з певного розділу навчальної дисципліни. Спираючись на знання, які студенти отримують при слуханні мультимедійних лекцій, при опрацюванні підручника та тлумачного словника з даної навчальної дисципліни, вони на власну думку під керівництвом викладача формулюють висновки, застосовують

на практиці отримані знання, встановлюють власний (або груповий) погляд на конкретну ситуацію. Цінність «Кейс-технології» полягає в тому, що здійснюється одночасне відображення практичної проблеми розв'язку ситуаційної задачі та актуалізується певний комплекс знань, необхідний для студента-лікаря.

Відзначимо деякі приклади впровадження методу «Кейс-технології» у вигляді ситуаційних задач при викладанні дисципліни «Медична та біологічна фізика».

Розділ «Біофізика слуху».

1. Диференціальне рівняння вільних загасаючих коливань має вигляд $\ddot{x} + 0,36 \dot{x} + 9x = 0$. Визначити частоту власних коливань (тобто циклічну частоту вільних коливань системи за відсутності сили опору).

2. На частоті 500 Гц рівень гучності звуку дорівнює 10

фон. Визначити рівень інтенсивності цього звуку (за допомогою кривих рівної гучності).

Розділ «Гідродинаміка. Біореологія. Біофізика кровообігу».

1. Визначити гідрравлічний опір крові в кровоносній судині довжиною $L = 0,15$ м та радіусом $R = 1$ мм, якщо в'язкість крові дорівнює $\eta = 5 \cdot 10^{-3}$ Па · с.

Розділ «Біофізика мембранних процесів у клітині»

1. Мембранний потенціал спокою дорівнює $|\Delta\phi| = 80$ мВ. Товщина мембрани

$L = 8$ нм. Якщо електричне поле всередині мембрани вважати однорідним, знайти напруженість цього поля.

Розділ «Дозиметрія іонізуючих випромінювань»

1. Коефіцієнт якості дорівнює $k = 10$, доза випромінювання дорівнює $D = 10$ рад.

Визначити еквівалентну дозу (Н).

Висновок. Метод «Кейс-технології» передбачає командний характер пізнавальної діяльності, творчий підхід до пізнання, поєднання теоретичних знань і практичних навичок, глибоке занурення у ситуацію, що дає змогу

студентам-лікарям виявити різноманітні точки зору на ситуаційну задачу, розвинути навички аналізу, критичного мислення.

Література

1. Педагогіка вищої школи. Метод кейсів (вирішення практичних проблем) / Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://pidruchniki.com/18380828/pedagogika/mikrovikladannya>

2. Скринник З. Е. Психологія і педагогіка. Проведення індивідуального заняття за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study): навч.-метод. посіб. / З.Е. Скринник. – Львів: ЛІБС УБС НБУ, 2012.

3. Філоненко М. М. Психолого-педагогічна готовність викладача ВМНЗ в інноваційних умовах освіти / М. М. Філоненко // Гуманітарний вісник. – Дод. 1 до вип. 27, т. II (35) : Тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – К.: Гнозис, 2012.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ ІСНУЮЧОЇ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Попова Л. Д., Наконечна О. А., Вишницька І. А.

Харківський національний медичний університет

Вступ. У наш час, структурної перебудови економіки України, інтеграції в європейський освітній простір, особливо актуальною є проблема реформування всіх рівнів національної освіти, в тому числі медичної.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства. Успішність досягнення мети освіти залежить від змісту освіти та засобів, спрямованих на реалізацію змісту освіти [1].

Зміст освіти – це чітко окреслене коло знань, умінь та навичок, якими людина повинна оволодіти під час навчання реалізація якого забезпечується навчальним процесом, закріплюється державними документами та навчально-методичними комплексами, зокрема навчальними програмами та планами, підручниками, посібниками [1].

Основна частина. Слід зазначити, що більшість вищих медичних закладів спрямовує багато зусиль на удосконалення навчального процесу шляхом впровадження інноваційних технологій. Зокрема, у Харківському національному медичному університеті з метою поліпшення підготовки студентів до ліцензованих іспитів як важливої складової навчального процесу було орендовано на рік програму USMLE. Проведено відповідну реконструкцію у лекційних аудиторіях і навчальній бібліотеці університету для забезпечення використання сучасних інформаційних та мережевих технологій у навчанні. Дискутується питання про створення віртуальних лабораторій на окремих кафедрах з фундаментальних дисциплін.

Проте впровадження інноваційних технологій у навчальний процес не дасть очікуваних результатів, якщо не відбудеться відповідних змін у змісті та структурі освіти. Без цих змін вітчизняна система освіти не зможе адаптуватися до європейського освітнього простору.

Треба почати зі змін медичної вищої освіти України. Змінити навчальні програми і послідовність викладання дисциплін. І вже потім запроваджувати ліцензійні іспити

типу IFOM. Якщо проводити реформування у зворотному напрямку, результати будуть невтішними, тому що існує невідповідність між змістом навчання та послідовністю дисциплін в нашій країні та країнах європейського простору, а також Сполучених Штатах Америки.

Зокрема, виходячи з підручника “USMLE.Step 1”, що містить лекції з усіх фундаментальних дисциплін для підготовки до відповідного ліцензійного іспиту, вивчення біохімії поєднано з медичною генетикою, є дисципліна “Behavioral Science and Social Sciences”, є дисципліна «Патологія», який за змістом істотно відрізняється від «Патологічної фізіології», і т.п.

Навчаючи студентів згідно існуючих навчальних планів, неможливо підготувати їх до успішної здачі міжнародних ліцензійних іспитів. Задачі цих іспитів дуже клінічно спрямовані, потребують поєднання знань з різних дисциплін, фактично містять два скритих попередніх питання, без відповіді на які неможливо дати правильну відповідь на поставлене питання.

Висновок. Таким чином, ми вважаємо, що для підвищення ефективності впровадження у навчання новітніх інноваційних технологій і інтеграції в європейський освітній простір необхідно переробити навчальні програми, створити нові національні підручники та посібники, переглянути послідовність викладання дисциплін, продовжувати впровадження інноваційних технологій у навчання, при вступі враховувати знання абітурієнтів з англійської мови. Після виконання всіх попередніх заходів ввести тестування студентів за системою IFOM.

Література:

1. Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи: Монографія / За заг. ред. Ф.Г. Ващука. – Ужгород: ЗабДУ, 2011. – 560 с. – (Серія «Євроінтеграція: український вимір»; Вип. 16).